

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2171/2021
Рев 2178/2021
03.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марина Ристић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Жарко Вујовић, адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизијама туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 418/2020 од 06.05.2020. године и решења истог суда Гж 430/21 од 02.02.2021. године, у седници одржаној дана 03.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог ББ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 418/2020 од 06.05.2020.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог ББ из ..., изјављена против решења Апелационог суда у Нишу Гж 430/21 од 02.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Зајечару П 44/2019 од 21.10.2019. године, ставом првим изреке, одбачена је тужба тужиоца против туженог у делу којим је тражен раскид уговора о заједничком улагању закључен између странака и потписан у ... дана 26.01.2015. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да тужиоцу, на име повраћаја уложених средстава по уговору о заједничком улагању од 26.01.2015. године, исплати износ од 42.460 евра, у динарској противвредности, по средњем курсу НБС на дан исплате, док је тужбени захтев тужиоца од досуђеног па до траженог износа од 50.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 266.891,10 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 418/2020 од 06.05.2020. године, одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Вишег суда у Зајечару П 44/2019 од 21.10.2019. године, у усвајајућем делу става другог и у ставу трећем изреке.

Решењем Вишег суда у Зајечару П 44/2019 од 06.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог за понављање поступка окончаног правноснажном пресудом

Вишег суда у Зајечару П 44/19 од 21.10.2019. године, поднет од стране пуномоћника туженог дана 06.07.2020. године, као неоснован. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове тог поступка у износу од 46.500,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Нишу Гж 430/21 од 02.02.2020. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђено решење Вишег суда у Зајечару П 44/2019 од 06.11.2020. године.

Против правноснажне пресуде и правноснажног решења донетих у другостепеном поступку, тужилац је изјавио благовремене ревизије, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), и оценио дозвољеност ревизије изјављене против побијаног решења, у смислу одредбе члана 420.став 5. истог Закона, па је утврдио да је ревизија туженог изјављена против побијане пресуде неоснована, а да је његова ревизија изјављена против побијаног решења недозвољена.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утиче на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су, као суседи, прво закључиле усмени уговор о заједничком улагању, на основу кога су започели са извођењем грађевинских радова на објекту у власништву туженог, на к.п.бр. ... КО ..., ради његовог привођења намени, у циљу обављања угоститељске делатности. Потом су, дана 26.01.2015. године, парничне странке закључиле писмени уговор о заједничком улагању, у коме је, у одредби члана 1, наведено да је први уговарач, овде тужени ББ, власник и држалац дела објекта – зграде, површине 135 м2, која се налази на к.п. бр. ... МЗВ "... " КО Чланом 2.тог уговора, уговорне стране су се договориле да други уговарач, овде тужилац АА из ..., о свом трошку, комплетно реновира део објекта од 135 м2 из члана 1.тог уговора, ради његовог привођења намени, а за обављање делатности угоститељства унутар сеоског домаћинства и да изгради помоћне објекте који су саставни део главне зграде, а служе истој намени, као и да комплетно опреми предметни простор свим потребним инвентаром. Укупна вредност изведених радова на предметном објекту, као и вредност инвентара које је искључиво извео и финансирао уговарач, тужилац АА, на дан потписивања тог уговора износи 42.460 евра. Улагањем наведеног износа, тужилац је стекао право да сав приход који оствари предметно домаћинство дели са туженим на равне делове. Уговорне стране су се уговором споразумеле да све одлуке везане за редован рад доносе сагласно. Уговор је закључен на неодређено време, а предвиђен је раскид уговора споразумом или једнострано, али са отказним роком од најмање 30 дана, с тим да се претходно странке обавезују да реше све међусобне финансијске обавезе. Ресторан је пословао од краја 2014.године до краја 2016.године, када је тужени одлучио да га затвори. Потом је тужилац, у јуну месецу 2015.године, предочио туженом да жели да раскине предметни

уговор и од њега тражио да му врати уложени новац у његове ствари, што тужени није учинио.

Врховни касациони суд налази да су нижестепени судови, код овако утврђеног чињеничног стања, правилном применом материјалног права, туженог обавезали да тужиоцу врати износ који је он дао на име испуњења своје уговорне обавезе из уговора о заједничком улагању који је раскинут, а који представља улагање тужиоца у непокретности и покретне ствари у власништву туженог.

Одредбом члана 132. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да су раскидом уговора обе стране ослобођене својих обавеза, изузев обавезе на накнаду евентуалне штете. У смислу става 2. те одредбе Закона, ако је једна страна извршила уговор потпуно или делимично, има право да јој се врати оно што је дала.

Опште правило о стицању без основа прописано је одредбом члана 210. став 1. Закона о облигационим односима, тако што када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће да накнади вредност постигнуте користи. Сходно ставу 2. те одредбе Закона, обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

У конкретном случају, тужилац је предметни новчани износ од 42.460 евра уложио у непокретности и покретне ствари у власништву туженог на основу правног посла који је накнадно отпао, односно раскинут је, па је тужени дужан да тај новчани износ тужиоцу врати, сходно цитираним одредбама Закона.

Неосновани су наводи ревизије туженог да су нижестепене одлуке засноване на недозвољеном доказу, односно на исказу сведока ВВ, који је, као заједнички пуномоћник парничних странака, својим исказом повредио дужност чувања тајне, што је супротно одредби члана 247. Закона о парничном поступку. Супротно наводима жалбе туженог, овде се не ради о дужности чувања тајне, у смислу у ком је то прописано одредбом члана 247. Закона о парничном поступку, него о томе да сведок може да ускрати сведочење о ономе што му је странка, као свом пуномоћнику поверила, како је прописано одредбом члана 248. став 1. Закона о парничном поступку. Међутим, у конкретном случају, одлука суда није заснована на исказу сведока ВВ који је, при том, правилно поучен да може да ускрати сведочење о ономе што му је странка, као свом пуномоћнику поверила. У овом случају, странке нису закључиле уговор о посредовању у писаној форми са ВВ, нити су истог сматрале посредником у смислу Закона о посредовању и решавању спорова, већ су га, као заједничког пуномоћника, с обзиром на његово стручно знање, консултовале у циљу најбољег решења насталог финансијског проблема. Сходно томе, сведок ВВ, у свом исказу није говорио о поверљивим подацима, него се изјашњавао о делу потраживања тужиоца за које он није успео у овој парници (преко досуђеног износа од 42.460 евра до траженог износа од 50.000 евра), а ревизија туженог се на то не односи јер је у том делу он успео у парници, па је због тога исказ наведеног сведока без значаја за одлучивање.

Ревидент ревизијом побија правилност утврђеног чињеничног стања, што није дозвољено, имајући у виду да је одредбом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

Наводима ревизије оспорава се и оцена доказа што је такође без утицаја на одлучивање, имајући у виду да је оцена доказа у надлежности суда који одлучује по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, које ће чињенице да узме као доказане, сходно одредби члана 8. Закона о парничном поступку.

Неосновани су наводи ревизије ревидента да се овде ради о уговору о ортаклуку и да, сходно томе, ортачки удели унети у ортаклук сачињавају имовину ортаклука из које се подмирују трошкови пословања ортаклука, а након престанка ортаклука, из имовине ортаклука се прво намирују обавезе, па се остатак дели према сразмерном ортачком уделу, а исто тако и евентуални губици. Супротно наводима ревизије ревидента, потраживање тужиоца нема за свој основ добит остварену заједничким пословањем парничних странака, него је предмет тужиочевог потраживања његово улагање у непокретности и покретне ствари власништво туженог, а имајући у виду да је уговор о заједничком улагању, који је био основ по ком је тужилац уложио свој новац у тужиочеве ствари, накнадно раскинут. Раскидом тог уговора, део тужиочеве имовине је, у досуђеном износу од 42.460 евра, у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, прешао у имовину туженог, по основу који је касније отпао, па је тужени дужан да, сходно горе цитираним одредбама закона, тај новчани износ тужиоцу врати. Због тога се, наводима ревизије туженог, неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 420. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда, којим је поступак правоснажно окончан. Сходно ставу 5. истог члана закона, ревизија је увек дозвољена против решења другостепеног суда којим се одбацује предлог за понављање поступка и решење другостепеног суда којим се потврђује решење првостепеног суда о одбацивању предлога за понављање поступка.

У конкретном случају, тужени побија решење другостепеног суда којим је потврђено решење првостепеног суда о одбијању предлога за понављање поступка. Стога, ревизија туженог у смислу цитиране одредбе члана 420. став 5. Закона о парничном поступку, није дозвољена, јер се не ради о решењу којим је поступак правоснажно завршен, нити о решењу којим је одбачен предлог за понављање поступка. У овом случају нема места ни позивању на одредбу члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, којом је прописана дозвољеност ревизије против другостепене пресуде у зависности од вредности предмета спора. Ревизија је, у овом поступку изјављена као ванредни правни лек поводом одлучивања о другом ванредном правном леку (предлог за понављање поступка), а дозвољеност те ревизије прописана је

посебном законском одредбом и то одредбом члана 420.став 5. Закона о парничном поступку. То даље значи да, уколико предлог за понављање поступка није одбачен, већ је донета одлука којом је предлог одбијен или усвојен, против те врсте одлуке ревизија није дозвољена, а за оцену дозвољености ревизије није од значаја вредност предмета спора.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке, донео применом одредбе члана 413., у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић